

RTU studiju kurss "Ievads specialitātē"

0J000 Latvijas Jūras akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LJA288
Nosaukums	Ievads specialitātē
Studiju kursa statuss programmā	Brīvās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Edijs Štāls - LJA direktors
Mācītspēks	Normunds Jansons - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 1.5 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kurss izstrādāts atbilstoši STCW konvencijas kodeksa prasībām, kā arī ņemot vērā attiecīgo IMO paraugkursu rekomendācijas un citus saistošos normatīvos dokumentus. Studiju kursā studējošie gūst priekšstatu par jūras pārvadājumu specifiku un kuģu ekspluatācijas principiem, tostarp jūrnieka profesijas būtību un darba organizatoriskajiem aspektiem uz kuģa.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt studējošo izpratni par jūras transporta nozari un tās lomu pasaules tautsaimniecībā, veicinot prasmi raksturot dažādu valstu saimnieciskās darbības, kuģu tipus un to konstrukciju īpatnības, izskaidrot kuģa teorijas pamatjēdzienus, identificēt un raksturot kuģa aprīkojumu un sistēmas, kā arī ievērot kuģa darba organizāciju, procedūras, komandas darba un efektīvas komunikācijas principus. Studiju kursa uzdevumi: - iepazīstināt ar jūras transporta nozīmi globālajā un nacionālajā ekonomikas sistēmā; - iemācīt salīdzināt jūras nozares ekonomisko nozīmību izvēlētajās valstīs; - iemācīt interpretēt tirdzniecības un transporta datus, lai novērtētu kuģniecības ieguldījumu tautsaimniecībā; - sniegt iespēju apgūt prasmes identificēt galvenos kuģu tipus un raksturot to funkcionālās un konstruktīvās atšķirības; - iemācīt izskaidrot kuģa teorijas pamatjēdzienus, piemēram, ūdens izspaidu, peldspēju un stabilitāti; - iemācīt analizēt kuģu rasējumus, lai noteiktu un interpretētu galvenās konstrukcijas sastāvdaļas; - iemācīt identificēt būtisko kuģa aprīkojumu un sistēmas un aprakstīt to funkcijas; - iemācīt izskaidrot, kā dažādas sistēmas (piemēram, spēka iekārtas, stūres iekārtas, kravas apstrādes iekārtas u.c.) nodrošina kuģa darbību; - iemācīt aprakstīt galveno drošības un ārkārtas situāciju aprīkojuma lietošanu un nozīmi uz kuģa; - iemācīt aprakstīt kuģa apkārtes struktūru un darba organizāciju uz kuģa; - iemācīt standartā procedūras un drošības organizāciju uz kuģa; - iemācīt pielietot komandas darba un efektīvas komunikācijas principus, izmantojot SMCP (Standard Marine Communication Phrases) simulētās situācijās.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Gatavošanās gala pārbaudījumam, kurā tiek ietvertas šādas tēmas – raksturot jūrniecības nozari, jūras pārvadājumu specifiku, kuģu ekspluatācijas principus, kā arī jūrnieka profesijas būtību un darba organizācijas kārtību uz kuģa.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Introduction to Shipping, International Chamber of Shipping, 330.lpp., 2023. 2. Legal Principles in Shipping Business, International Chamber of Shipping, 372.lpp., 2022. 3. Economics of Sea Transport and International Trade, International Chamber of Shipping, 236.lpp., 2024. 4. Sakss O. Kuģa teorija. Rīga, Latvijas Jūras akadēmija, 2004. Papildu/Additional: 1. Ship Knowledge, Edition 11, 2024. 2. Port Economics, Management and Policy, New York: Routledge, 690 lpp., 2022.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vidējā izglītība.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1.1. Transporta un loģistikas nozare. 1.1.1. Transporta un loģistikas nozares un jūras transporta raksturojums. 1.1.2. Starptautisko organizāciju funkcijas un nozīme jūrniecībā (IMO, EMSA u.c.). 1.1.3. Nacionālo institūciju funkcijas un nozīme jūrniecībā (Satiksmes ministrija, Latvijas Jūras administrācija). 1.1.4. Jūrnieku sertificēšana.	1	2	1	2
1.2. Jūras kravu pārvadājumi. 1.2.1. Pasaules valstu un reģionu saimnieciskās darbības daudzveidība, galvenās likumsakarības un īpatnības. 1.2.2. Jūras kravu veidi. 1.2.3. Jūras kravu pārvadājumu priekšrocības salīdzinājumā ar citiem pārvadājumu veidiem. 1.2.4. Pārvadājamo kravu apstrādes un transportēšanas īpatnības.	1	2	1	2

1.3. Kuģu ceļi un kravas pārvadājumu loģistikas ķēdes. 1.3.1. Kuģu ceļi un to raksturojums. 1.3.2. Kravu plūsmas ģeogrāfija un loģistikas ķēžu darbības principi.	2	3	2	3
2.1. Kuģu tipi un izmēri. 2.1.1. Kuģu klasifikācija un tipu raksturojums. 2.1.2. Kuģa galvenie izmēri un raksturojošie lielumi. Kuģa iegrimē, kravas zīme, bruto un neto tilpība. 2.1.3. Kuģa korpuss un tā konstruktīvie elementi. 2.1.4. Kuģa telpas un nodalījumi, to izvietojums.	2	2	2	2
2.2. Kuģa jūrasspēja. 2.2.1. Jēdzieni/termini – dedveits, kuģa peldamība, noturība, gājība, vadāmība un nenogremdējamība. 2.2.2. Ūdens hidrostatiskais spiediens, Arhimēda likums, ūdensizspazs.	2	3	2	3
3.1. Kuģa spēka iekārtas, aprīkojums un sistēmas. 3.1.1. Kuģa galvenās spēka iekārtas un palīgmehānismi. 3.1.2. Kuģa tiltiņa aprīkojums un tā nozīme.	2	3	2	3
3.2. Avārijas aprīkojums un sistēmas. 3.2.1. Ugunsdzēsības sistēmas, to veidi un nozīme. 3.2.2. Avārijas elektroapgādes sistēma. 3.2.3. Iekšējo sakaru un trauksmes sistēmas.	2	3	2	3
4.1. Kuģa apkalpe, tās struktūra. 4.1.1. Kuģa apkalpes sastāvs. 4.1.2. Atbildības jomas un subordinācija uz kuģa. 4.1.3. Darbs daudznacionālās kuģa apkalpēs. Dažādu kultūru raksturīgās iezīmes.	2	3	2	3
4.2. Darba organizācijas kārtība uz kuģa. 4.2.1. Sardzes un dežūru organizēšanas principi uz kuģa. 4.2.2. Komandas darba principi. 4.2.3. Efektīvas komunikācijas principi. 4.2.4. Darbs mašīnkomandā, galvenie uzdevumi un pienākumi. 4.2.5. Darba drošība uz kuģa un kuģošanas drošības principi.	2	3	2	3
Kopā:	16	24	16	24

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj raksturot pasaules valstu saimnieciskās darbības daudzveidību, jūras transporta nozari un tās nozīmi tautsaimniecībā. Zina pasaules ekonomiskās ģeogrāfijas pamatprincipus; galvenos jūras ceļus; ar jūras transportu pārvadājamo kravu veidus; lielākās ostas pasaulē, Eiropā un Latvijā, to raksturīgās kravas; kravu pārvadājumus pa iekšējiem ūdensceļiem. Izprot ūdens transporta un jūras ceļu nozīmi pasaules ekonomikā.	- Rakstisks tests (40%) - Individuālais referāts (30%) - Mutiska prezentācija (30%): - Informācijas precizitāte un dziļums.- Spēja piemērot teorētiskās zināšanas praktiskajā analizē.- Argumentācijas skaidrība un loģiskums.- Prezentācijas prasmes un valodas lietojuma kvalitāte. - Rakstisks tests (50%) - Grupu darbs ar kartēm (30%) - Diskusija (20%): - Zināšanu precizitāte un faktu pārzināšana.- Spēja lietot terminoloģiju un precīzi skaidrot jēdzienus.- Prasme interpretēt kartes un grafiskos materiālus.- Aktīva iesaiste diskusijās un argumentācijas spēja. - Eseja (40%) - Gadījuma analīze (40%) - Mutiska diskusija (20%): Analītisko spēju un izpratnes līmenis. - Spēja sasaistīt teorētiskās zināšanas ar praktiskiem piemēriem.- Argumentācijas pamatotība un valodas lietojums.- Strukturēta domāšana un secinājumu skaidrība.
Spēj raksturot kuģu tipus un to konstruktīvās atšķirības, kā arī paskaidrot kuģa teorijas pamatjēdzienus. Zina kuģu klasifikāciju un uzbūvi; dažādu kuģu tipu ekspluatācijas principus; kuģa korpasa sastāvdaļas; kuģa telpu klasifikāciju un izvietojumu; kuģa galvenos izmērus un tilpības mērus; kuģa peldamības pamatnosacījumus. Izprot kuģu tipu daudzveidību atkarībā no to izmantošanas jomas.	- Rakstisks tests (40%) - Grupu projekts (30%) - Praktiskais uzdevums ar modeļiem vai diagrammām (30%): Precizitāte kuģu tipu un to īpašību identificēšanā. Spēja skaidrot konstruktīvās atšķirības un teorētiskos jēdzienus. Praktiska zināšanu pielietošana kuģa daļu un izmēru noteikšanā. Komandas darbs un prezentācijas kvalitāte. - Rakstisks tests (50%) - Diagrammu marķēšanas uzdevums (30%) - Diskusija (20%): Zināšanu precizitāte un pareiza terminoloģijas lietošana. Spēja identificēt un marķēt kuģa daļas. Skaidri skaidrojumi par klasifikāciju un ekspluatācijas principiem. Iesaistīšanās diskusijās un loģiska domāšana. - Eseja (40%) - Gadījuma analīze (40%) - Mutiska diskusija (20%): Analītiskās dziļuma un izpratnes līmenis. Praktisku piemēru izmantošana izpratnes demonstrēšanai. Argumentācijas un strukturētu skaidrojumu pamatotība. Ideju un secinājumu skaidrība.

Spēj raksturot kuģa aprīkojumu un sistēmas un to galvenās funkcijas. Zina kuģa aprīkojuma un sistēmu pamatfunkcijas. Izprot kuģa aprīkojuma un sistēmu izvietojumu uz kuģa un nozīmi kuģa ekspluatācijā.	- Rakstisks tests (40%) - Grupu projekts (30%) - Praktiska demonstrācija vai uzdevums (30%): Precizitāte kuģa aprīkojuma un sistēmu raksturošanā. Spēja skaidri izskaidrot to funkcijas. Praktiskās prasmes aprīkojuma identificēšanā un analizē. Komandas darbs un projekta prezentācijas kvalitāte. - Rakstisks tests (50%) - Diagrammu marķēšanas uzdevums (30%) - Diskusija (20%): Zināšanu precizitāte un pareiza terminoloģijas lietošana. Spēja marķēt un identificēt sistēmu komponentes. Skaidri skaidrojumi par funkcijām. Aktīva līdzdalība diskusijās un loģiska domāšana. - Eseja (40%) - Gadījuma analīze (40%) - Mutiska diskusija (20%): Analītiskās dziļuma un izpratnes līmenis. Spēja sasaistīt teorētiskās zināšanas ar praktisko kuģu ekspluatāciju. Strukturēta un skaidra argumentācija. Efektīva ideju un secinājumu komunikācija.
Spēj ievērot kuģa darba organizāciju un kuģa procedūras, kā arī komandas darba un efektīvas komunikācijas principus. Zina komandas darba principus; dažādu kultūru raksturīgās iezīmes un mijiedarbību; efektīvas komunikācijas un konfliktu risināšanas metodes uz kuģa. Izprot sardzes organizāciju uz kuģa; subordināciju un atbildības jomas uz kuģa; darba organizāciju un pienākumus ikdienā un ārkārtas situācijās uz kuģa; jūrnieka profesijas sociālās un psiholoģiskās īpatnības.	- Rakstisks tests (40%) - Lomu spēles simulācija (30%) - Grupu diskusija un atgriezeniskā saite (30%): Spēja demonstrēt kuģa procedūru izpratni. Efektīva komandas darba un komunikācijas principu pielietošana. Līdzdalība un iesaiste simulācijās. Kvalitatīvas atgriezeniskās saites un ierosinājumu sniegšana diskusijās. - Rakstisks tests (50%) - Grupu prezentācija (30%) - Gadījuma analīze (20%): Zināšanu precizitāte un dziļums. Spēja izskaidrot kultūru mijiedarbību un komandas darba principus. Prezentācijas skaidrība un komandas darbs grupu aktivitātēs. Konfliktu risināšanas stratēģiju pielietošana gadījumu analizēs. - Eseja (40%) - Praktisks uzdevums, balstīts uz scenāriju (40%) - Mutiska diskusija (20%): Analītiskās dziļums un strukturēta argumentācija esejās. Praktiska zināšanu pielietošana scenārijos balstītos uzdevumos. Spēja formulēt ieskatus un idejas diskusijās. Sociālo un psiholoģisko nianšu izpratne jūrnieka lomā.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Rakstisks tests	40
Studiju kursa sasniedzamo rezultātu (starppārbaudījumu) vērtējumu apkopojums	60
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi			Brīvās izvēles pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	1.5	1.0	0.0	0.0	*			*		